

CONGRESUL UDMR – DOCUMENT STRATEGIC

I. Ce dorește comunitatea maghiară din România?

1. Ne dorim o țară în care fiecare cetățean și toate minoritățile naționale să se simtă acasă. În 2017 trebuie să recunoaștem: minoritățile naționale reprezintă un factor de stabilitate al acestei țări. Dorim să trăim într-o țară care nu doar tolerează, ci acceptă și respectă diversitatea etnică.
2. Statul trebuie să ne asigure **drepturile**, dar în același timp, să garanteze **aplicarea** lor. Dorim să trăim într-un stat de drept, cu legi clare, respectate și funcționale. Statul de drept înseamnă democrație, înseamnă separarea reală a puterilor în stat și înseamnă, firește, că țara este condusă de cei aleși prin votul cetățenilor. Statul de drept duce o luptă consecventă împotriva corupției, dar, în același timp, sancționează excesele și abuzurile organelor de control. Statul de drept apără drepturile omului, inclusiv cele colective și recunoaște minoritățile etnice ca, cetățeni cu drepturi egale, care folosesc limba maternă, își promovează cultura și au posibilitatea de a se auto-administra prin instituțiile proprii.
3. Dezvoltarea, progresul Transilvaniei garantează **siguranța viitorului nostru**. Dorim să trăim decent, pe meleagurile natale și să clădim un viitor sigur urmașilor noștri. Acesta înseamnă locuri de muncă bine plătite, sistem educațional maghiar competitiv, dezvoltare sustenabilă, păstrarea valorilor comunității noastre. În caz contrar, copiii noștri vor emigra, iar fără ei nu avem un viitor în Transilvania. Dorim să avem putere de decizie în toate problemele care ne privesc, să nu ne impună autoritățile de la București anumite standarde. Dorim responsabilități mai mari și puteri decizionale sporite la nivelul autorităților locale. Dorim să construim comunități locale bine pregătite și puternice, care să poată exploata posibilitățile de dezvoltare.

II. Responsabilitatea și sarcina Uniunii

UDMR este singura organizație politică și reprezintă interesele comunității maghiare din România, încă din anul 1990. UDMR este singura forță politică care are în vedere și consideră dezvoltarea Transilvaniei o prioritate și care militează pentru descentralizare amplă și autonomie regională. Doar UDMR dispune de instrumente politice și parteneri pentru a asigura reprezentarea eficientă a comunității maghiare în administrația publică la nivel central și local. Datorită sprijinului alegătorilor maghiari astăzi suntem mai puternici în administrațiile locale din țară, iar în Parlament comunitatea noastră este reprezentată proporțional.

Cele mai importante sarcini ale Uniunii:

1. **Apărarea și extinderea drepturilor comunității maghiare.** Cel mai important mijloc în acest sens este reprezentarea comunității în Parlament însă, ori de câte ori este necesar, recurgem și la presiuni politice și civice, comunitare. 2017 este anul în care a fost extinsă folosirea limbii materne: urmărim aplicarea drepturilor dobândite, modificăm legi, obținem drepturi noi. În viitorul apropiat vom consolida activitatea Serviciului Juridic Imre Mikó prin cooptarea unor juriști, lectori ai instituțiilor academice din Transilvania și a studenților acestor instituții. Vom crea, astfel, o rețea de apărare a drepturilor, un sistem care să semnaleze și să soluționeze lezarea unor drepturi și să ofere decidenților politici un suport profesional și sprijin adecvat.
2. **Organizarea societății maghiare din Transilvania.** Am construit și consolidat sistemul organizațional social cu sprijinul organizațiilor profesionale și civice, în parteneriat cu bisericile istorice maghiare. Oferim sprijin financiar instituțiilor noastre educaționale, culturale, sociale, organelor de presă maghiare, programelor comunitare. În viitor vom constitui o rețea națională a organizatorilor comunitari, asigurându-le transferul de know-how și posibilitățile de perfecționare. Vom demara un amplu program de formare profesională pentru reprezentanții UDMR în autoritățile locale.
3. **Bunăstare și trai decent pentru fiecare maghiar.** Ne-am folosit resursele la nivelul administrațiilor locale, dar și la cele guvernamentale, pentru a dezvolta și moderniza regiunile locuite de maghiari. În viitor vom pune accent pe revigorarea economiei, dezvoltarea serviciilor administrației locale și a infrastructurii rurale. Pe lângă posibilitățile interne, trebuie să punem în practică, prin finanțare din partea Uniunii Europene, programe

economice care să vizeze înființarea și dezvoltarea întreprinderilor din Transilvania și crearea de noi locuri de muncă.

III. 2017-2019 – consolidarea parteneriatelor

1. Alegătorii maghiari își exprimă tot mai mult încrederea în UDMR de la un scrutin la altul. Aceasta înseamnă o legitimitate politică puternică, dar și obligații. **Sarcina noastră este să întărim legătura cu comunitatea. Acest lucru se bazează în continuare pe un dialog serios și sincer.**
  - După exemplul cooperării profesionale cu cadrele didactice maghiare, vom demara un dialog instituțional și cu alte categorii profesionale: medici și farmaciști, agricultori, fermieri, întreprinzători, liberi profesioniști și cei din industriile creative, cu tinerii din sectorul IT, cu arhitecți și ingineri constructori, cu cei din protecția patrimoniului construit și cultural, cu operatori turistici.
  - Vom revigora forurile comunitare în sprijinul dialogului social. Vom folosi metode noi, organizând evenimente cu scopul de a oferi posibilitatea de a asculta opinia oamenilor și nu pentru ca oamenii să asculte la nesfârșit declarațiile aleșilor.
  - Vom exploata posibilitățile tehnologiilor moderne, ale rețelelor de socializare, mijloacele e-democrației. Vom asigura noi platforme pentru exprimarea opiniilor, pentru intervenția în procesele decizionale, pentru participarea la viața publică.
  - Cu toate că din punct de vedere al numărului de membri, UDMR se află printre cele mai mari organizații politice din România, în ultima perioadă, vocea membrilor s-a auzit prea puțin. Ne angajăm să informăm membrii noștri cu acuratețe, să îi cooptăm în luarea deciziilor, să întărim activitatea organizațiilor locale și a liderilor locali, delegându-le mai multe sarcini și responsabilități.

2. Dialogul și acordurile politice sunt necesare, dar câteodată insuficiente: trebuie **să încheiem un contract social cu majoritatea românească**. Bazele acestui contract se regăsesc în Rezoluția de la Alba Iulia din 1918. Centenarul pentru noi trebuie să însemne o serie de noi posibilități și nu pericole. Ne pregătim pentru aniversarea unui secol de la Marea Unire, nu

precum invitații supărați și neinvitați, ci spunând cu voce clară: noi nu dorim altceva în plus față de respectarea promisiunilor de acum un secol, vrem să fim cetățeni cu drepturi egale ai acestei țări, să avem posibilitatea folosirii fără restricții a limbii noastre materne și a simbolurilor noastre naționale, ne dorim ca tradițiile noastre să fie respectate, să decidem singuri în problemele care ne privesc, deoarece în ultimii o sută de ani am fost o comunitate generatoare de valori a acestei țări. Acest nou contract social poate fi garantat prin trei cadre legislative:

- **O nouă Constituție.** Constituția modernă a României de astăzi să recunoască comunitatea maghiară ca element constitutiv al statului și să situeze pe primul loc cetățeanul, nu statul.
- **Legea-cadru a minorităților.** Vom reintroduce în Parlament proiectul de lege a autonomiei culturale. Doar adoptarea acestui act normativ va garanta viitorul sistemului educațional în limba maghiară, viitorul culturii maghiare și al traiului decent.
- **Descentralizare amplă și autonomie regională.** Descentralizarea totală creează posibilități pentru comunitățile minoritare de a-și extinde drepturile lingvistice cu drepturi economice și de autoguvernare locală. Taxele plătite de noi să sprijine creșterea comunităților noastre.

3. Trebuie întărit parteneriatul la nivel european. Trebuie să demolăm un mit fals propagat oficial: în România protecția drepturilor minorităților este exemplară. Ca membri ai Partidului Popular European trebuie să acționăm cu mult curaj împotriva dezinformării și împotriva lezării drepturilor comunității noastre. Totodată, vom avea nevoie de parteneri puternici pentru a asigura un cadru legislativ european adecvat pentru protecția minorităților naționale autohtone. Trebuie să întărim relațiile bune cu Statele Unite, deoarece avem nevoie ca nu doar Bruxelles-ul, dar și Washington-ul să aibă în vedere drepturile omului, ale minorităților și relațiile interetnice ca prerogative vitale ale stabilității regiunii noastre.

- **Informare și lobby.** Informarea sporadică trebuie transformată în campanie continuă de protecție a minorităților. Acest aspect depășește limitele comunicării în limba maghiară, presupunând redactarea unor luări de poziție și analize în limbi de circulație internațională, cu o calitate ireproșabilă, dar și crearea unei surse (pagini web) proprii și

sigure, care să ofere informații clare, la zi, pentru mass-media internațională și politicieni cu privire la situația și problemele comunității maghiare din Transilvania.

- **Acțiune pe plan internațional.** Inițiativa Minority SafePack dorește să instituționalizeze drepturile minorităților europene, printr-o legislație la nivelul UE, care să reglementeze folosirea limbii materne și a simbolurilor naționale, educația, cultura minoritară, politica regională, reprezentarea publică, conținutul media, politicile de sprijin regional și central în ceea ce privește minoritățile naționale. Trebuie să obținem cel puțin un milion de semnături din șapte state membre ale UE pentru a introduce această inițiativă pe agenda forurilor legislative europene. UDMR își asumă strângerea a 250.000 de semnături până la sfârșitul acestui an.

IV. 2017-2019 – priorități: Aplicarea și diversificarea drepturilor lingvistice

În România, majoritatea drepturilor lingvistice ale minorităților nu sunt puse în practică. Există legi, însă acestea nu sunt respectate. Prevederile sunt departe de a fi clare, transparente și nu există sancțiuni. UDMR dorește să rezolve această situație imposibilă prin modificarea legislației și lărgirea drepturilor lingvistice.

1. **Drepturi lingvistice extinse.** În campania electorală ne-am propus să asigurăm folosirea limbii maghiare în instituțiile de sănătate și sociale. La începutul lunii aprilie Camera Deputaților a votat propunerea înaintată de UDMR, potrivit căreia, în localitățile în care ponderea comunității maghiare depășește 20 de procente sau un număr de peste 5.000 de maghiari, va fi obligatorie asigurarea personalului vorbitor de limbă maghiară în spitale, cabinete medicale, unități de primiri urgențe. Căminele pentru copii și vârstnici vor angaja în mod obligatoriu medic și personal medical vorbitor de limbă maghiară.
2. **Respectarea legilor.** Legea adoptată în luna aprilie va intra în vigoare în anul 2018. Marea provocare a perioadei următoare este definitivarea normelor de aplicarea și controlul aplicării legislației. Nerespectarea drepturilor lingvistice trebuie sancționată prin acordarea de amenzi substanțiale și măsuri concrete.
3. Recomandăm coborârea pragului de **folosire a limbii materne de la 20% la 10%.**
4. **Introducerea pragului alternativ:** Conform celor asumate prin Acordul Cadru pentru Protecția Minorităților, România trebuie să stabilească efectivul minim care să presupună

folosirea limbii materne în instituțiile publice. În cazul unei localități cu o populație sub 10.000 de locuitori, numărul minim este de 300, între 10-25.000 este 500, între 25-50.000 este 1.000, între 50 și 100.000 este 2.000, iar la peste 100.000 de locuitori 10.000 trebuie să fie numărul persoanelor aparținând minorității naționale pentru a se impune necesitatea aplicării drepturilor lingvistice.

5. **Informare în limba maghiară.** Deși se află în vigoare reglementări legislative care prevăd obligativitatea acestei măsuri, în multe localități lipsește inscripționarea în limba maghiară a denumirilor localității, străzilor, locurilor publice și instituțiilor. UDMR atrage atenția în mod continuu asupra acestei practici care lezează drepturile comunității maghiare.
6. **Folosirea liberă a simbolurilor noastre naționale.** Milităm pentru ca nici o autoritate locală sau persoană fizică să nu fie sancționată pentru arborarea steagului secuiesc pe instituția primăriei și nici pentru folosirea altor simboluri ale comunității maghiare din Transilvania.
7. **Administrație publică în limba maghiară.** Când ne adresăm primăriei, direcției de taxe și impozite sau inspectoratelor școlare, formularele să fie accesibile și în limba maghiară, să fie posibilă completarea și înregistrarea documentelor și în limba maghiară. De asemenea, ne dorim să avem acces la informații de interes public în limba maternă.

V. 2017–2019 – priorități: Sistem educațional în avantajul elevului

În ultimele trei decenii am elaborat cadrul legislativ și instituțional al sistemului educațional limba maghiară. Obiectivul nostru permanent este să oferim tinerilor noștri cunoștințe competitive, părinții să își înscrie copiii cu încredere la școlile cu predare în limba maghiară iar cadrele didactice să se conformeze noilor provocări și așteptărilor din ce în ce mai mari.

Experiențele negative și pozitive ale anilor precedenți ne determină să abordăm noi **principii** de reglementare și să reconfirmăm unele mai vechi:

- Politica educațională a UDMR este centrată pe nevoile copilului și (cerințelor) familiei.** Ne confruntăm cu situații inadecvate în construcția sistemului educațional: rețele întregi de școli sunt modificate, se schimbă profilul profesional al unor clase, anumite clase sau școli sunt comasate sau chiar desființate. Dincolo de apariția unor tensiuni, aceste schimbări

generează situații limită pentru pedagogi, decidenți politici dar în primul rând pentru elevi și părinți.

- **Trebuie să vorbim deschis și foarte clar despre criza sistemului educațional**, doar astfel vom putea soluționa problemele. În unele cazuri trebuie să ne asumăm conflicte cu factorii de răspundere din domeniu și cu autoritățile locale, pentru a reprezenta cu succes interesele copiilor și ale părinților.
- **Trebuie să schimbăm acțiunile de intervenție cu prevenirea lor, iar locul amânărilor trebuie să fie luat de planificarea pe termen lung.** Educația este viitorul comunității noastre, așadar sprijinul acesteia, dezvoltarea, protecția și îmbunătățirea calitativă a educației în limba maghiară sunt printre cele mai importante sarcini politice ale Uniunii. Liderii locali și naționali, politicienii UDMR trebuie să își asume responsabilitatea deciziilor luate în acest sens.
- Pentru soluționarea problemelor curente ale sistemului de învățământ și formarea metodică a viitorului educației **trebuie să punem accent pe procesul de planificare și decizii locale.** Cu sprijinul Prezidiului Executiv, al ministerului și al organizațiilor de profil trebuie să oferim posibilități reale reprezentanților locali. Factorii economici și demografici, capacitatea politică, influența diferă de la o regiune la alta, așadar este nevoie de o planificare bazată pe date și informații locale. Descentralizarea prevăzută în Legea Educației este utilă în acest sens: administrarea instituțiilor educaționale este transferată în competența autorităților locale.

Sarcini:

1. **Actualizarea și îmbunătățirea planurilor educaționale județene elaborate în perioada 2013–2015.** Introducem metodologie unitară pentru elaborarea și controlul permanent al planurilor de acțiune la nivel de județ.
2. Baza acestui demers va fi un **dialog amplu, o consultare extinsă:** În fiecare județ sau regiune va fi formată o comisie de specialitate cu rolul de a elabora recomandări administrațiilor locale și decidenților politici. **Principiile de funcționare și competențele decizionale ale comisiilor școlare județene trebuie reevaluate la nivel central.**

3. **Deciziile vor ține de competența grupului profesional și de politici de profil național** doar dacă elaborarea lor excede competența autorităților locale. Astfel putem contracara amânarea unor decizii importante dar conflictuale.
4. Vom continua monitorizarea școlilor aflate în pericol de desființare. Vom analiza situația reală a acestor școli și vom analiza posibilitățile existente până în luna septembrie.
5. **În cazul predării limbii române după o metodologie specială destinată elevilor din clasele maghiare**, vom accelera la minister elaborarea, cât mai curând, a planurilor de învățământ speciale. Calitatea manualelor de limbă română este crucială, așadar în iunie vom anunța un concurs deschis, finanțat de UDMR pentru **conceperea unor manuale de limbă română**.
6. Înființarea centrului de cercetare și dezvoltare pentru educația minorităților naționale trebuie prevăzut prin lege.
7. Dezvoltarea continuă a învățământului profesional, dezvoltarea centrelor existente de educație profesională, modernizarea infrastructurii acestora, asigurarea manualelor pentru disciplinele tehnice.

În vederea pregătirii pentru modificarea iminentă a Legii Educației urmărim următoarele principii:

- niciun articol de lege vizând drepturile noastre educaționale nu poate fi eliminat sau modificat; cum ar fi: aplicarea unor valori speciale la calcularea cotelor, predarea istoriei și geografiei României în limba maghiară, autonomia facultăților universitare maghiare sau mixte;
- prevederile legale formulate evaziv trebuie clarificate, completate dacă este necesar și prevăzute cu garanții: funcționarea claselor cu efectiv sub pragul prevăzut de lege, păstrarea calității de persoană juridică a școlilor maghiare, asigurarea reprezentanților comunității maghiare în cadrul inspectoratelor școlare, la directoratele școlilor și în minister;
- protecția mai eficientă prin lege a sistemului educațional maghiar în comunitățile maghiare dispersate: decontarea cheltuielilor de transport, asigurarea transportului școlar pentru elevi, sprijinul bugetar al colegilor din diasporă;

- elaborarea unui sistem de bacalaureat potrivit pentru educația în limba română aplicat în școlile sau clasele minorităților naționale, asigurarea echivalării acestuia cu bacalaureatul existent.

VI. 2017-2019 – priorități: Sprijinul tinerilor întreprinzători

Comunitatea maghiară din Transilvania va avea succes pe termen lung dacă tinerii maghiari vor alege să își câștige existența pe meleagurile natale. Toate generațiile vor fi avantajate dacă tinerii își vor planifica viitorul în Transilvania, dacă muncesc și își întemeiază familii aici. Este obiectivul nostru comun să asigurăm un viitor tinerilor noștri.

1. Inițiem un proces de **restabilire a taxelor aplicate** întreprinderilor mici și mijlocii înființate de tineri sub 35 de ani:
  - în cazul operatorilor de micro-întreprinderi sub vârsta de 35 de ani inițiem abrogarea taxei pe dividende până la pragul unui flux anual de 500.000 euro;
  - persoanele fizice autorizate sub vârsta de 35 de ani să nu plătească alte taxe decât cele pe venit;
  - introducerea contabilității simplificate în primii doi ani pentru întreprinderile operate de către tineri;
2. Constituim **Consiliul Tinerilor Întreprinzători**, menit să elaboreze recomandări legislative și administrative în vederea înființării întreprinderilor și taxarea primilor doi ani de activitate - o perioadă de importanță crucială pentru noile întreprinderi. Trebuie să cooperăm cu tinerii fermieri, gospodari, angajații din domeniul furnizării de servicii, din sectorul IT, din profesiile creative, pentru a-i putea ajuta cât mai mult.
3. Inițiem și sprijinim constituirea la nivel de județ a **uniunii tinerilor întreprinzători** pentru informarea lor cât mai bună.
4. Trebuie să organizăm campanii de informare prin cooptarea organizațiilor de tineret (asemenea caravanei Start-up Nation) pentru fiecare program care ajută înregistrarea noilor întreprinderi și prezintă condițiile sustenabilității.

5. Solicităm crearea unui fond bugetul Ministerului Mediului de Afaceri, Comerț și Antreprenoriat pentru constituirea unor **incubatoare de afaceri start-up** în cadrul.
6. Vom delimita fonduri pentru **operarea unor birouri co-working** în orașe mici (sub 50.000 locuitori). Sprijinim crearea unor spații antreprenoriale inovative, pentru a întări cooperarea între întreprinzători repatriați sau veniți din orașe mai mari și profesioniști tineri, operatori ai unor întreprinderi mici.
7. Solicităm instituirea **liniei verzi** la Oficiul Registrului Comerțului și recomandăm constituirea unor **puncte de informare** la oficiile financiare județene și locale pentru consilierea gratuită a tinerilor întreprinzători (alegerea corectă a domeniilor de activitate, probleme de contabilitate, etc).

8. Evaluarea învățământului profesional

- avem nevoie de stabilirea unei rețele informaționale care să identifice lipsa de forță de muncă în diferite domenii profesionale și să armonizeze piața forțelor de muncă cu stabilirea profilului școlilor profesionale.
- urmărind exemplul german, solicităm avantaje pentru cei care angajează elevi practicanți ai școlilor profesionale.

9. **Diplome competitive** Recomandăm reduceri ale cotelor de impozitare pentru întreprinderi care oferă unor licențiați fără experiență în muncă locuri de muncă potrivite educației lor.

10. Sprijinul tinerelor familii.

- Sprijinim extinderea formei de angajare part-time.** Creșterea copiilor nu trebuie să fie un impediment în calea angajării tinerilor. Sprijinim integrarea mamelor pe piața muncii.
- Sprijinim introducerea impozitului pe familii.** Creșterea copiilor este o sarcină complicată în ziua de azi. Pentru îmbunătățirea situației recomandăm un sistem de impozitare prin care familiile de angajați să beneficieze de reduceri ale impozitului în funcție de numărul copiilor. Reducerea impozitului pe familie oferă tinerilor posibilități reale pentru creșterea copiilor.